

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca

Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMANESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—

Pe 1/2 an „ 80.—

Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:

Pe un an Lei 320.—

Pe 1/2 an „ 160.—

Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America

Pe un an 2 dolari

Manuscrisele

nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Când se schimbă guvernul?

Declarațiile dlui Al. Constantinescu.

Dl Al. Constantinescu a declarat, că mandatul guvernului, conform dispozițiilor constituționale, expiră la 3 Aprilie 1926, durata socotindu-i-se după calendar și nu după bugete, respective sesiuni parlamentare.

Dl Ioanițescu, deputat țărănist, în legătură cu aceste afirmații a declarat, că d. Constantinescu înțelege greșit dispozițiile constituționale, deoarece aceste nu stabilesc precis că durata este a se socoti după sesiuni, buget, sau calendar.

Dl Al. Constantinescu, revenind asupra declarațiilor dsale, a insistat pentru cele indicate de d-sa, pe motivul, că vechea constituție este dăătoare de precizie în această chestie, durata fiind și în trecut după datele calendarului.

În consecință mandatul guvernului expiră abea la 3 Aprilie 1926.

În interval însă se poate, ca guvernul să nu aștepte această dată, ci să se retragă, dacă nu se va mai putea menține.

Dl Cuza este liberal?

Părerile dlui Socol, deputatul Clujului.

Dl Socol, deputat naționalist ales în Cluj, a obiecționat cu ocazia vizitei dlui A. C. Cuza în Ardeal, că propaganda antisemită s'ar fi deslănțuit la noi cu ajutorul guvernului, deoarece dlui Cuza i-s-a permis să țină adunări de propagandă.

Propagandei antisemite îi atribuie dl Socol și faptul, că dl A. C. Cuza ar simpatiza deci cu liberalii, deoarece în propaganda întreprinsă prin Ardeal, dl Cuza n'a atacat partidul liberal.

Bunii români, evident, consideră absurde afirmațiile dlui Socol, taxându-le nebazate, pe motivul, că Liga Națională Creștină ca o organizație în afară de partide, nu înțelege să atace nici un partid românesc. Din contră: caută să spriginească interesele românilor.

Reorganizarea prefecturilor și primăriilor

Zilele aceste prefectii județeni și primării urbane au avut o consfătuire, la București, în chestia reorganizării serviciilor prefecturilor și primăriilor, conform legii administrative.

Delegații la București au și primit și instrucțiile necesare, intenționându-se să se aplice legea administrativă deja în Decembrie.

Urcarea salariilor funcționarilor

Membri comisii și subcomisii bugetare susțin după indicațiile dlui Vintilă Brătianu, că funcționarilor li-se va acorda un spor de 40—45%.

Nu se știe încă precis, dacă sporurile se evidențiază în actualul sau numai în viitorul buget.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Institutorii d-na Szentpétery și d-l Găzdac din Turda

uzurpă dreptul de ediție de cărți școlare ale altor edituri

Casa de editură Alexandru Anca din Cluj a intentat proces de despăgubire d-nei institutoare dr. Szentpétery Haller Susana, în baza uzurpării dreptului de editură care după ce i-a vândut numitului editor câteva cărți școlare aprobate, cu dreptul de proprietate pentru totdeauna, — a compus și retipărit două manuale cu același conținut în combinație cu dl ins-

titutor Găzdac din Turda pe cari le-au introdus din nou în școli cauzând astfel adevăratului proprietar mari pagube.

E de observat că, ca părtaș la astfel de nedreptăți n'au căpătat alt editor decât numai pe evreul Hirsch tipograf din Deva.

S'au luat măsuri și la forurile școlare competente contra acestor institutori.

Ungurii și alegerile comunale

Alegătorii minoritari sunt în majoritate în Ardeal și Banat?
— Ce urmărește partidul maghiar? —

În Cluj s'a avizat, că minoritățile și-ar fi asigurat o majoritate de alegători pentru alegerile comunale.

Se spune că pe lângă un număr minimal de alegători români, minoritățile au înscris în listele electorale din Cluj un plus de aproape 3000 votanți, colaborând unghurii împreună cu evreii și germanii etc.

Tratativele de colaborare în alegerile comunale, după unele versiuni, unghurii le-ar fi oferit diferitelor partide

numai de formă, partidul maghiar avizându-și organizațiile, ca să voteze exclusiv pe candidații propuși de centrul organizației maghiare, care caută să colaboreze cu toate minoritățile pentru a contrabansa acțiunea partidelor române.

Iată, deci la ce se reduce propaganda partidului maghiar, care caută să conducă singur treburile din Ardeal și Banat, ca să-și poată plasa magnații în posturi importante contra intereselor populației.

Procesul Căciula-Ghilezan

— Sentința juridică. —

Dl N. Căciulă, secretarul general al Camerei de Industrie și Comerț din Cluj, a avut unele diferende cu dl Dr. Ghilezan, încă în anul 1921, pe când dl Ghilezan era procuror general, iar dl Căciulă, era comisar guvernial de alimentație în Cluj.

Dl Căciulă, în acel timp a fost arestat de către dl Ghilezan, care era procuror general.

Arestarea s'a ordonat pe motivul, că dl Căciulă ar fi făcut mai multe abuzuri.

În scurt timp însă necăstigându-se dovezi de arestare, dl Căciulă a fost eliberat, însă pentru arestare a avut câteva incidente cu dl Ghilezan, încât chestia diferendelor de asemenea a ajuns la judecătorie.

La desbaterea procesului, dl Căciulă, pe motivul, că l-ar fi insultat la o adunare pe dl Ghilezan, aducându-i câteva acuzațiuni, a fost condamnat, dar prin sentință i-s'a suspendat executarea pedepsei.

Modificarea proiectului de lege școlar

Dl Anghelescu acceptează principiile profesionale.

Mai multe delegații profesionale au solicitat mereu schimbarea regimului școlar, ce se pregătea acum.

Dl Anghelescu, ministrul instrucțiunii publice, cum se anunță, zilele aceste a acceptat în fine propu-

nerile delegațiilor, admitând ca școlile profesionale să fie conduse, ca și până acuma, de către autoritățile bisericești, căror aparțin, statul având exclusiv exercitarea controlului.

Dl Anghelescu, revenind cu această ocazie asupra dispozițiilor dsale anterioare, a mai admis, ca în școlile de fete să poată propune și profesori, recunoscând dreptul școlilor profesionale de-a-și alege singure corpul didactic, fără să aștepte aprobarea ulterioară a guvernului.

Răzbunare sau interpretare greșită?

Cazul dlui Ing. Roată directorul Uzinei Electrice cu directorul cinematografului „Urania“.

Miercuri seară pela orele 7^{1/2}, publicul ce se găsea în cinematograful „Urania“ a rămas pe întuneric. Interesându-ne care era cauza adevărată, am văzut o mulțime de lume adunată la un capăt al podului de peste Someș printre cari era un vardist care păzea, apoi 2 subcomisari și niște lucrători dela Uzina electrică cari cu o scară lucrau pe stâlpul ce se găsește chiar lângă transformatorul din fața farmaciei Șomlea.

Întrebând însuși pe directorul Uzinelor și pe inginerul Caba dela Uzina, cari se găseau la fața locului împreună cu dnii Fabius și Lepădatu, am aflat că din cauza supraincercării aceluși transformator, unul din firele electrice se înroșise în așa fel încât amenința să cadă. Pentru a se restabili starea normală a transformatorului, a fost nevoie să se întrerupă curentul pentru

câteva minute. Publicul pasionat de piesa ce se reproducea pe pânza din Urania, alarmat de întuneric, a început a striga contra directorului Roată scoțind svonul că ar fi venit să ceară o lojă iar directorul cinematografului, care nu înțelege românește de loc, l'ar fi refuzat. Faptul este că directorul Roată l'a prevenit că se va întrerupe curentul pentru reparațiunea mai sus arătată, însă dânsul neînțelegând românește a interpretat această întrerupere de curent, ca o răzbunare.

Gratificarea polițiștilor și jandarmilor

Dl Tătărescu a luat dispoziții, ca ziua de 1 Decembrie în fiecare an să fie consacrată pentru răsplătirea tuturor polițiștilor și jandarmilor, cari s'au distins în lupta pentru menținerea ordinii.

Cu aceste ocazii aceia, cari și-au câștigat merite în menținerea ordinii, vor primi decorații și gratificații.

Invalizii vor primi pensii egale cu a acelor cari au căzut pe front, iar victimele vor fi comemorate.

Curs de Esperanto

Se va începe un curs de limba esperanto în localul școlii comerciale superioare din strada Șaguna cu începerea dela 16 Noembrie fiind condus de către dl Georghe Cornea, în câte două ore pe săptămână. Acest curs va dura două luni. Taxa se fixează în 200 lei. Profesorii, ziaristii, studenții precum și învățătorii vor beneficia de 50% reducere. Lista de subscriere se găsește la Debitul de Tutun „Esperanto“ din Calea Regele Ferdinand, precum la portarul Academiei Comerciale.

Având în vedere că azi limba esperanto este foarte răspândită și având în vedere că azi toate societățile internaționale o folosesc ca limbă oficială neutră internațională, precum camerele de comerț, mai recent Liga Națiunilor iar în conferința internațională telefonică și telegrafică s'a adaptat la art. 7 din Regulamentul Internațional al Telegrafelor și Telefoanelor, folosirea limbii esperanto ca a limbii celei mai clare, astfel oficial se declară esperanto ca limbă clară. Credem că însușirea limbii esperanto, este foarte recomandabilă și pentru inteligență românească.

Bugetul orașului Cluj

— Repartizarea sumelor. —

Bugetul orașului Cluj a fost alcătuit definitiv, prevăzând 89 milioane lei, din cari sunt repartizate: 9 milioane pentru îmbunătățirea soartei funcționarilor; 15 milioane pentru achitarea datoriilor; 2 milioane pentru sănătatea publică; 2 milioane pentru menținerea ordinii publice; 2 milioane pentru ajutor social; 1 milion pentru diferite cheltuieli; 8 milioane pentru lucrări edilitare, iar restul pentru apeduct, uzina de electricitate și gaz.

TEATRALE

Premiera „Prăbușirea“ de I. Peretz

Marți, în 10 crt. s'a reprezentat la Teatrul Național a VI-a premieră reușită a acestei stagiuni. De față la reprezentare a fost și însuși autorul pe care publicul însuflețit l'a chemat la rampă în mai multe rânduri, aplaudându-l neconștient, ceea ce a dovedit îndeajuns mulțumirea publicului față de piesă. Nu mai puțin au fost aplaudați distinșii noștri artiști în frunte cu dna Bârsan, care pe lângă aplauze nesfârșite, a primit și un coș frumos cu flori. Dsa a fost interpreta rolului dnei Arcuda. Rolul dlui Arcuda a fost bine interpretat de dl Dimitriu, dar l'am văzut jucând în stagiunea aceasta și mai reușit. Ținută foarte corectă a avut dl Psata în rolul lui Paul Vinteș. Rolul lui Radu Socoleanu l-a susținut dl Neamțu-Ottonel, care deasemenea a avut în stagiunea aceasta și alte roluri mai potrivite. A contribuit la reușita piesei și drăgălășia dnei Jipescu și Alexandrescu (Titine și Ninnette) precum și a dlui Șerban (Gean). Ținută corectă a avut dra Aura Fotino în rolul Zoel.

Programul Teatrului Național:

Dum. 15 X 1925 (mat) Mica Ciocolatieră
Marți 17 „ „ Heidelbergul de altă dată
Joi 19 „ „ Dispărut
Sâm. 21 „ „ Heidelbergul de altă dată

Programul Operei Române:

Dum. 16 XI. 1925 Carmen
Luni 16 „ „ Tosca (ca oaspe Dna I. Lévy)
Mercuri 18 XI. 1925 Aida (ca oaspe Dna E. Turay)
Vineri 20 „ „ Făt Frumos
Dum. 22 „ „ (mat) Pagliacci și Balet.
Luni 23 „ „ Regina din Saba
Mercuri 25 „ „ Trubadurul
Vineri 27 „ „ Traviata (ca oaspe Dna L. Lipkowska)
Dum. 29 „ „ Faust (ca oaspe Dna L. Lipkowska)
Luni 30 „ „ Relache
Mercuri 2 XII. 1925 „Le Jongleur de Notre Dame“ (Premieră)

La Librăria Alex. Anca
se primesc abonamente
pentru Revista

„TEATRU“

pe un stagiu 200 Lei.
Apare bilunar.

* Imprimare Advocațiale la librăria Anca.

* Imprimare pentru Secretari la librăria Anca.

Local
frumos în centrul orașului
de
prăvălie

sau
Restaurant

de mărime 5+15 mtr. se
închiriază

imediat

Informațiuni la
Librăria Anca Cluj P. Unirii.

Uzina Electrică a Orașului Cluj

A p e l.

Către On. abonații Uzinelor Electrice Cluj.

Intreaga populație a orașului Cluj cunoscând îndeajuns greutățile Uzinelor Electrice în timpul ernei, cauzată în lipsa de apă, Direcțiunea Uzinelor Electrice este nevoită a impune On. Consumatorilor să respecte strict următoarele condițiuni:

Conform § 7 din contractul pentru luminație în paușal, respectiv § 3 pentru luminația cu contor, nimeni nu are voie a mări consumația curentului electric fără aprobarea Direcțiunei Uzinelor Electrice. Toți acei consumatori cari au sporit numărul de becuri fără aprobare, sunt rugați a cere aprobarea pentru sporire, iar până la aprobare sunt obligați — conform § 9 respectiv 10 din contract — să restabilească starea anterioară, iar la caz contrar conform regulamentului, la facerea controlului fiecărui consumator, vom aplica regulamentul, cu cea mai mare stricteță, intrerupându-se imediat furnizarea de curent acolo unde se vor constata abateri.

Deasemeni sunt încunoștiințați și dnii proprietari de motoare, să respecte calendarul de limitare, căci în caz contrar vom fi nevoiți, acelor care l vor depăși, a le retrage dreptul de folosirea curentului.

Direcțiunea Uzinelor Electrice face acest apel chiar și la acei abonați cari n'au sporit luminația cu rugămintea de a face cât mai mare economie în consumația curentului pentru a putea trece mai ușor perioada critică de iarnă.

Respectarea acestor condițiuni este în avantajul on. consumatori, întrucât Uzinele vor putea da o luminație regulată cu o tensiune mai bună și nu vor fi expuși la intreruperile de curent așa dese ca în anul trecut.

Directorul Uzinelor
Inginer Roată s. s.

Informațiuni

— Editura Anca Cluj *primește spre editare piese teatrale populare (drame, comedii, monoloage, dialoge etc.) potrivite pentru diletanți și școlari. Se plătește 300 lei de coală (16 pag. à 24x16 cm.) Manuscrisele se trimit recomandat la adresa de sus. Să nu cuprindă mai mult de 1-2 coale.*

— Țărăniștii susțin, că dl Mihailache, președintele partidului țărănist, a primit depline puteri pentru a urma tratativele de fuzionare cu partidul național. Cu toate acestea nu înregistrăm nici un rezultat pozitiv, doar atât, că s'a hotărât accelerarea tratativelor, ca să se intrerupă din nou.

— Dl V. Stoicovici, profesor la Academia de înalte studii comerciale, a fost numit secretar general al Camerei de Comerț din București.

— Zăpadă în jurul Teregoviei (Bănat) a căzut în zilele astea. Temperatura a scăzut simțitor.

— Cunoscuta și apreciată familie Ioan Vodă din Cluj a pierdut din sânul ei în cea mai fericită vârstă pe fca lor scumpă Gabriela născută în anul 1901. Decedata a făcut studiile la institutul „Marianum“ a absolvat liceul unitar și științele universitare la facultatea de farmacie. Era una din cele mai apreciate asistente dela institutul nostru farmaceutic. Trimitem întristatei familii condoleanțele noastre.

— **Suprimarea transporturilor gratuite.** Consiliul administrativ al C. F. R. comercializate a hotărât să supprime transporturile gratuite. Astfel și funcționarilor li-se retrage biletele de liberă circulație sau cu reducere. Asupra biletelor de liber parcurs ale ziaristilor va lua hotărâri Consiliul de Miniștri.

— **Inaugurarea Atheneului din Turda.** Duminecă 22 Novembrie 1925 are loc inaugurarea solemnă a „Atheneului Român din Turda“ în sala teatrului orașenesc din Turda la ora 11. Dl. profesor Nicolae Jorga va ține conferința sa cu obiectul rezervat. Programul se va distribui în ziua solemnității.

— **Clubul „Ligei Apărării N. Creștine“ la București.** Comitetul conducător al „Ligei Apărării Naționale Creștine“ și-a închiriat la București un local pentru cancelăriile sale. E în cel mai frumos punct al Bucureștilor, în fața Palatului Regal, la dreapta, în palatul „Băncii Națiunii“.

— **„Societatea moralității publice“** din Anglia, care are 300 mii membrii

luptă brav contra teatrelor și cinematografele imorale (spurcate). Sunt artiști și artiste de valoare, cari ajută societatea prin aceea, că nu vreau să joace la astfel de producții.

— **AVIZ.** Se aduce la cunoștință Onor. Consumatori și întregii populație a orașului Cluj, că cauza intreruperii de curent din ziua de 8 l. c. ora 2.15 p. m. a fost aruncarea unor crengi de arbori pe linia de înaltă tensiune Cluj Someșul-rece, de către indivizi rău-făcători, cari au fost dovediți și deferiți Parchetului Tribunalului Cluj. Directorul Uzinelor:
Inginer Roată s. s.

— **Ce se poate face din trupul unui om.** Un mare învățat din America spune, că în trupul omului este atâta unsoare, câtă-i de ajuns pentru fabricarea alor șapte bucăți de săpun. Atâta fier, că ai putea face din el un cui de leață, atâta var ca să poți spoi un coteț de găini, fosfor pentru 2200 de chibrite și zahăr pentru a indulci o ceașcă de cafea. Mai are trupul omenesc magnezie și potașă, precum și alte ciudățenii de acestea.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal
Alexandru Anca, Cluj
Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că a apărut în ediția mea, și se află de vânzare cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII“

întocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Aceasta carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școalele medii, normale, primare, școale de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intellectualii noștri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilitează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

- Despre rugăciuni. (Învățăături).
- Rugăciuni de dimineață.
- Rugăciuni la Măneacă.
- Despre S. Liturghie. (Învățăături).
- Rugăciuni la s. Liturghie.
- Urmarea s. Liturghiei.
- Rugăciuni la însărăt (vecerne).
- Rugăciuni de seară.
- Despre Taina Pocăinții. (Învățăături).
- Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei șapte ps. penitențiali.
- Despre s. Taină a Cuminecăturii.
- Învățăături despre s. Taină a Cuminecăturii.
- Meditație despre s. Cuminecătură.
- Rugăciuni înainte și după s. Cuminecătură.
- Rugăciuni ocazionale.
- Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria.
- Canon de mângăiere către Domnul Nostru Isus Hristos.
- Troparele și condacele Învierii.
- Troparele și condacele sărbătorilor.
- Pricesne.
- Troparele morților.
- Colinzi și cântece de stea.
- Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cu lacrimi și fiori.
- Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos.

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

Legată în hârtie tare carton buc. Lei 85.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata „ 140.—
Legată în Piele Lux tipărită pe hârtie velină aurită pt. dame 280 și 350
In interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece s'a pregătit în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.
primiți 5%o rabat reducere.

Cu stimă
Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericești:
Odăjdii (Vesminte preoțești) constă-tătoare din:
1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Aconepitor de sf. qo'ir, în diferite motive și colorate din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 5000—25000 Lei.
P r a p o r t i:
în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză chipul după dorință are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.
Mastre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.
La restituirea mustrelor să predau banii.